

NautaDutilh

Conferentie van 19 oktober 2004
Instituut van Bedrijfsjuristen

DE BELGISCHE EUROPESE VENNOOTSCHAP

**De Belgische regels in uitvoering van de Verordening
van toepassing op de SE met zetel in België**

Dirk Van Gerven
NautaDutilh

I. INLEIDING

1. De Verordening (EG) nr 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE) moet zijn ingevoerd in elke Lidstaat van de Europese Unie (en de Europese Economische Ruimte) op 8 oktober 2004. Ook de Richtlijn 2001/86/EG van de Raad van 8 oktober 2001 tot aanvulling van het statuut van de Europese vennootschap met betrekking tot de rol van de werknemers moet zijn omgezet in nationaal recht tegen die datum. In een aantal Lidstaten is dit reeds gebeurd; in andere is de uitvoeringswetgeving in voorbereiding.

België is tijdig geslaagd in de uitvoering. Bij K.B. van 1 september 2004 werd het Wetboek van vennootschappen aangepast aan de Verordening. Dit K.B. is gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 9 september 2004. Hij treedt in werking op 8 oktober 2004 (art. 35 van het K.B.). De Richtlijn werd uitgevoerd door een collectieve arbeidsovereenkomst van 6 oktober 2004 van de Nationale Arbeidsraad.

2. De Regering heeft gekozen voor een overname van (een deel van) de tekst van de Verordening in het Wetboek van vennootschappen. Een nieuw boek XV met als hoofding de Europese vennootschap werd ingevoerd. Het bevat de artikelen 874 tot en met 879. Het Boek XV dat diverse bepalingen en overgangsbepalingen bevat, wordt Boek XVI, en de artikelen worden hernummerd in de artikelen 949 tot en met 954 (art. 31 K.B.).

Op deze werkwijze werd kritiek geuit door de Raad van State in zijn advies op het K.B. De Raad van State wijst erop dat een overname van bepalingen van een verordening, die krachtens artikel 249 van het EG Verdrag, rechtstreekse werking heeft, verboden is "*aangezien zulks de onmiddellijke, gelijktijdige en uniforme toepassing van verordeningen in de gehele Gemeenschap kan belemmeren en kan verhullen dat het eigenlijk gaat om bepalingen van Gemeenschapsrecht*". Daarbij verwijst de Raad van State onder meer naar een arrest van 10 oktober 1973 van het Hof van Justitie (*Jur.* 1971, 981), waarin dit Hof elke maatregel van een Lidstaat waarbij aan de onmiddellijke werking van een verordening een strohalm in de weg wordt gelegd, als strijdig met het Verdrag afwees. Maar het lijkt niet strijdig met deze rechtspraak indien de verordening letterlijk wordt overgenomen zonder enige wijziging van de bewoordingen zodat geen andersluidende uitlegging mogelijk is.

II. DE BELGISCHE SE

1. Nieuwe vennootschapsvorm met rechtspersoonlijkheid

3. De Europese vennootschap (hierna, SE) is een nieuwe rechtsvorm met rechtspersoonlijkheid. Het is geen bijzondere vorm van naamloze vennootschap zelfs indien de bepalingen inzake NV aanvullend van toepassing zijn. Het is een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: de aandeelhouders zijn slechts aansprakelijk ten belope van hun inbreng in het kapitaal.

De afkorting van de rechtsvorm is SE (afkorting van *Societas Europaea*). De rechtsvorm voluit geschreven, nl Europese vennootschap of *Société européenne* (art. 2, §2 W. Venn.), of de afkorting, nl SE, moet worden vermeld op briefpapier en andere documenten die uitgaan van de SE (art. 78 W. Venn.). Indien men er voor kiest om de rechtsvorm voluit te vermelden, zal de afkorting SE ook moeten worden vermeld; dit is een verplichting die voortvloeit uit artikel 11 van de Verordening.

4. De SE verwerft rechtspersoonlijkheid vanaf haar inschrijving in het rechtspersonenregister van de Kruispuntbank van Ondernemingen (art. 1, §4 W. Venn.). En dus niet vanaf de neerlegging van de oprichtingsakte op de griffie.

De SE kan enkel worden opgericht bij authentieke akte (art. 66 W. Venn.). Ze moet dus worden opgericht voor notaris, zoals dit naar Belgisch recht het geval is voor alle vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid.

2. Inschrijving en openbaarmaking

5. De SE zal worden ingeschreven, zoals elke vennootschap, door neerlegging van de gepaste formulieren op de griffie van de rechtbank van koophandel van het gerechtelijk arrondissement waar de zetel zal zijn gevestigd (art. 895 *jo.* 67, §2 W. Venn.). De regels inzake openbaarmaking die gelden voor de NV zijn van toepassing (art. 9(1)(c)(ii) van de Verordening). Naar Belgisch recht wordt hiermee de werkelijke zetel of de hoofdzetel bedoeld.

De in de statuten vermelde zetel is de plaats waar de SE haar voornaamste vestiging heeft (art. 4, §2, 2° en art. 110 van het IPR Wetboek). De voornaamste vestiging wordt bepaald door "*in het bijzonder rekening te houden met zijn bestuurscentrum, evenals met zijn zaken- of activiteitencentrum, en in bijkomende orde met zijn statutaire zetel*" (art. 4, §3 van het IPR Wetboek). Dit alles bevestigt dat de zetel in de statuten het adres moet zijn waar zich de hoofdzetel van de SE bevindt¹.

Indien de statutaire zetel zich niet zou bevinden op de plaats van de hoofdzetel dan kan iedere belanghebbende en ook het openbaar ministerie de ontbinding van de SE vorderen. De vordering wordt ingeleid bij de rechtbank van koophandel. De rechtbank kan aan de SE een termijn toestaan om zich in orde te stellen (zoals is bepaald in artikel 64(1) van de Verordening) (art. 941 W. Venn.). In ieder geval is de gerechtelijke beslissing van ontbinding niet uitvoerbaar bij voorraad zodat in geval van beroep, de ontbinding geen uitwerking heeft (art. 941, derde lid W. Venn.; art. 64(3) Verordening).

¹ De bemerking in het Verslag aan de Koning dat in het K.B. niet werd gekozen voor de mogelijkheid die de Verordening biedt om op te leggen dat de statutaire zetel en de hoofdzetel op dezelfde plaats moeten zijn gevestigd, ten spijt (zie *B.S.*, 9 september 2004, blz 65841).

De regels inzake openbaarmaking zijn van toepassing op de SE. Indien de SE een raad van toezicht heeft, moeten de identiteit van de leden en de omvang van de bevoegdheden en de wijze van uitoefening hiervan ook worden openbaar gemaakt (art. 69, eerste lid, 9° W. Venn.).

3. Toepassing van de regels eigen aan vennootschappen met rechtspersoonlijkheid

6. In principe zijn de bepalingen van Boek IV die gemeenschappelijk zijn aan de rechtspersonen geregeld in het Wetboek van vennootschappen van toepassing op de SE. Dit is enkel niet zo indien de Verordening anders bepaalt (dit verklaart de invoeging van het nieuwe artikel 55*bis* W. Venn.).

Aldus zijn de regels inzake jaarrekening, geconsolideerde jaarrekening en de commissaris van toepassing op de SE. Zij wordt gelijkgeschakeld met de NV. Indien de SE een raad van toezicht heeft (en dus heeft gekozen voor een dualistisch stelsel) dan moet de raad van toezicht een verslag met haar opmerkingen over de rekeningen van het boekjaar en over het beleidsverslag van de directieraad voorleggen aan de algemene vergadering die de jaarrekening goedkeurt. Dit verslag moet ook worden openbaar gemaakt (art. 938 W. Venn.; dit wordt hierna ook besproken).

Ook de regels inzake ontbinding en vereffening van toepassing op vennootschappen die rechtspersoonlijkheid hebben gelden insgelijks voor de SE.

Een SE kan zoals een NV fusioneren, splitsen, en de regels inzake inbreng van algemeenheid en bedrijfstak gelden ook voor de SE. Ook de bepalingen inzake omzetting gelden voorzover niet anders is bepaald in de Verordening (art. 774 W. Venn.).

7. De SE kan niet met een sociaal oogmerk worden opgericht (art. 661 W. Venn.).

III. KAPITAAL EN OPRICHTING

1. Kapitaal

8. De SE moet een maatschappelijk kapitaal van tenminste 120.000 euro hebben (art. 875 W. Venn.). Het moet zijn volgestort ten belope van 61.500 euro, zijnde het minimumkapitaal van de NV (art. 875 W. Venn. dat hiervoor verwijst naar art. 439 W. Venn.).

2. Oprichting

9. De oprichting wordt in detail geregeld door de Verordening. Het Wetboek van vennootschappen neemt deze regels over met precisering waar de Verordening dit vereist.

Een SE kan worden opgericht door fusie, als een holding, een dochtervennootschap of via omzetting van een NV (zie hierover uitvoerig het algemeen verslag van mijn hand). Belangrijk is dat in geval van fusie en omzetting enkel een NV een SE kan oprichten. De commanditaire vennootschap op aandelen komt niet in aanmerking (deze rechtsvorm is niet opgenomen in de lijsten in bijlage bij de Verordening). Als holding kan een SE zowel door een NV als door een BVBA worden opgericht (Bijlage II bij de Verordening), en als dochtervennootschap kan een SE worden opgericht door alle rechtspersonen met zetel in de Europese Economische Ruimte die actief zijn in de economische sector (art. 2(3) Verordening).

Het fusievoorstel, het voorstel van oprichting of tot omzetting moet worden opgesteld door de raad van bestuur (of de zaakvoerder, i.g.v. oprichting van een SE als holding) (art. 879, 885 en 890 W. Venn.). In een NV met een directiecomité, blijft dit de taak van de raad van bestuur (Verslag aan de Koning, *B.S.* van 9 september 2004, blz 65838).

Waar in de Verordening wordt vereist dat een onafhankelijke deskundige zijn mening moet geven omtrent de verslagen opgemaakt in het kader van de oprichting door fusie of via holding, wordt hiermee in het Belgisch recht bedoeld, de commissaris, of bij ontstentenis van een commissaris, een bedrijfsrevisor of een externe accountant aangesteld door de raad van bestuur of de directieraad.

In geval van oprichting bij fusie, kunnen de deelnemende vennootschappen vragen dat één deskundige wordt aangesteld. De aanstelling gebeurt door de voorzitter van de rechtbank van koophandel (art. 881 W. Venn.; artikelen 588 en 627 van het Gerechtelijk Wetboek werden hiervoor aangepast).

De wettigheidscontrole die de Verordening vereist wordt toevertrouwd aan de instrumenterende notaris. Hij moet in België zijn standplaats hebben (art. 34 van het K.B.).

Het nationaal recht kan een overheid aanwijzen die zich op grond van het algemeen belang kan verzetten tegen deelname van een bepaalde vennootschap aan de oprichting van een SE door fusie (art. 19 van de Verordening). Dit is in België de Minister van Economie. Het beroep tegen het verzet van de Minister moet nog worden vastgelegd door een in de ministerraad overlegd K.B. (art. 878 W. Venn.). In het Verslag aan de Koning, wordt een gevaar voor het algemeen belang omschreven als "*indien de economische of strategische belangen van de Natie ernstig in gevaar zouden komen door het deelnemen van de betrokken vennootschap aan een SE via een fusie*" (*B.S.* van 9 september 2004, blz 65841). Er dient echter op gewezen dat de term "algemeen belang" in de Verordening voorkomt, en de Belgische wetgever niet bevoegd is om deze term te omschrijven. Uiteindelijk zal het algemeen belang worden ingevuld door de rechtspraak van het Hof van Justitie bij gebreke aan een initiatief van de Europese wetgever.

10. Het Belgisch recht aanvaardt dat een vennootschap die haar hoofdbestuur niet in de Europese Economische Ruimte heeft, deelneemt aan de oprichting van een SE op voorwaarde dat zij overeenkomstig het recht van een Lidstaat is opgericht, haar statutaire zetel in die Lidstaat heeft, en een daadwerkelijk en duurzaam verband met de economie van een Lidstaat heeft (art. 894 W. Venn.).

III. BESTUUR EN ALGEMENE VERGADERING

1. Keuze tussen monistisch en dualistisch stelsel

11. De Verordening laat de oprichters van de SE toe te kiezen voor een monistisch of dualistisch bestuursstelsel.

De leden van de bestuursorganen mogen rechtspersoon zijn (art. 896 W. Venn.). In zulk geval moeten ze een vaste vertegenwoordiger aanwijzen overeenkomstig artikel 61, §2 W. Venn., dat van toepassing werd gemaakt op de SE.

De Verordening hanteert de termen leidinggevend orgaan of *organe de direction* en toezichthoudend orgaan of *organe de surveillance*. In het K.B. worden termen gehanteerd die meer aansluiten bij de Belgische rechtsterminologie, nl directieraad of *conseil de direction*, en raad van toezicht of *conseil de surveillance*. De directieraad kan wel uit één persoon bestaan.

2. Monistisch stelsel

12. In het monistisch stelsel ligt het bestuur van de SE volledig bij de raad van bestuur (zoals dit het geval is bij een NV). De regels van toepassing op de raad van bestuur van een NV, gelden insgelijks voor de raad van bestuur van een SE. Indien de SE maar twee aandeelhouders telt, kan de raad van bestuur derhalve bestaan uit twee leden. Dit is echter niet mogelijk indien de rol van de werknemers werd georganiseerd overeenkomstig de Richtlijn van 8 oktober 2001 (art. 43(2) van de Verordening).

De raad van bestuur kan het dagelijks bestuur desgevallend delegeren naar een persoon belast met het dagelijks bestuur. Daarentegen kan de raad van bestuur geen directiecomité in de zin van artikel 524*bis* W. Venn. instellen (art. 898, tweede lid W. Venn.); in zulk geval kiese men voor een dualistisch stelsel.

3. Dualistisch stelsel

13. In het dualistisch stelsel wordt het bestuur toevertrouwd aan een directieraad bestaande uit één of meer leden. Hij mag het dagelijks bestuur delegeren. Maar hij mag geen directiecomité in de zin van artikel 524*bis* W. Venn. instellen. Verder wordt een raad van toezicht ingericht die toezicht uitoefent over de directieraad. De directieraad heeft dezelfde bevoegdheden als de raad van bestuur van een NV tenzij andersluidende bepaling in de Verordening of het Wetboek van vennootschappen (art. 901 W. Venn.). Een lid kan niet tegelijkertijd lid zijn van de directieraad en van de raad van toezicht; hij is dan van rechtswege ontslagnemend in het andere orgaan waarin hij tot dan zetelde (art. 904 W. Venn.).

In de statuten kan een lijst van categorieën handelingen worden opgenomen waarvoor de directieraad vooraf machtiging aan de raad van toezicht moet vragen. Daarenboven kan de raad van toezicht uit eigen initiatief bepaalde categorieën van handelingen onderwerpen aan zijn machtiging (art. 903 W. Venn.).

12. De bevoegdheid van de directieraad om de SE te verbinden is gelijklopend met hetgeen geldt voor de NV. Handelingen buiten het statutair doel van de SE verbinden deze laatste tenzij de vennootschap bewijst dat de derde daarvan op de hoogte was of er, gezien de omstandigheden niet onkundig van kon zijn, met dien verstande dat bekendmaking van de statuten geen voldoende bewijs is (art. 897 W. Venn.; deze bepaling geldt ook voor de raad van bestuur van de SE die heeft gekozen voor een monistisch stelsel). Telkens waar in de bepalingen inzake NV die van toepassing zijn op de SE, de raad van bestuur de verplichting heeft om een verslag op te stellen, komt deze verplichting in een SE met een dualistisch stelsel toe aan de directieraad; in zulk geval moet de directieraad het verslag tijdig aan de raad van toezicht meedelen (art. 902 W. Venn.).

De bevoegdheden van de directieraad kunnen worden beperkt in de statuten, maar zulke beperking is niet tegenwerpelijk aan derden. Wel zijn een- en meerhandtekeningsclausules tegenwerpelijk (artt. 908 en 909 W. Venn.).

Indien de directieraad voor een bepaalde beslissing een machtiging van de raad van toezicht nodig heeft krachtens een uitdrukkelijke statutaire bepaling of krachtens een beslissing van de raad van toezicht, dan is deze voorafgaande machtiging geen vereiste voor de tegenwerpelijkheid: zelfs indien deze machtiging niet werd bekomen, dan nog verbindt het optreden van de directieraad rechtsgeldig de SE (art. 903, derde lid W. Venn.).

13. De leden van de directieraad worden benoemd en ontslagen door de raad van toezicht. De voorwaarden van benoeming en ontslag worden bepaald in de statuten, en bij gebreke aan een statutaire regeling, door de raad van toezicht (art. 905 W. Venn.). De statuten zouden kunnen bepalen dat de leden van de directieraad moeten worden gekozen door kandidaten voorgedragen door de algemene vergadering, of bepaalde aandeelhouders.

Indien er een plaats openvalt in de directieraad, kan de raad van toezicht één van zijn leden aanwijzen om de vacature op te vullen voor een periode van maximum één jaar (art. 906 W. Venn.) in afwachting van een nieuwe benoeming. Gedurende deze periode zal het mandaat van dit lid in de raad van toezicht worden opgeschort (art. 39(3) van de Verordening).

De bezoldiging van de leden van de directieraad wordt bepaald door de raad van toezicht binnen de grenzen van de statuten; een wijziging vereist een instemming van het betrokken lid van de directieraad (art. 914, tweede lid W. Venn.).

De directieraad kan bestaan uit één lid. Bestaat hij uit meer leden, dan vormt hij een college (art. 907, eerste lid W. Venn.). Het beslist als college bij meerderheid. De statuten kunnen toelaten dat in uitzonderlijke gevallen wanneer het dringend noodzakelijk is, de directieraad schriftelijk beslist (zonder samen te komen). In zulk geval kan hij enkel een beslissing nemen indien elk lid schriftelijk instemt met de beslissing (art. 907, tweede lid W. Venn.). Deze schriftelijke procedure kan niet worden toegepast voor de vaststelling van de jaarrekening, de aanwending van het toegestaan kapitaal of in enig ander geval dat de statuten uitdrukkelijk uitsluiten (art. 907, derde lid W. Venn.).

14. De raad van toezicht bestaat uit tenminste drie leden (art. 900, §2 W. Venn.). Zij worden benoemd door de algemene vergadering (art. 40(2) Verordening). Zij kunnen te allen tijde worden ontslagen door de algemene vergadering (art. 910 W. Venn.). Indien een plaats openvalt, kan de raad van toezicht voorlopig een nieuw lid benoemen dat het mandaat dat hij opvult uit zal doen; de statuten kunnen dit verbieden (art. 911 W. Venn.). Hun bezoldiging (vaste vergoeding of presentiegelden) wordt vastgelegd door de algemene vergadering binnen de grenzen bepaald in de statuten (art. 914, derde lid W. Venn.).

De raad van toezicht vormt een college (art. 912, eerste lid W. Venn.). Hij beslist dus bij meerderheid; de statuten zouden een verstrengde meerderheid of eenparigheid voor alle of bepaalde beslissingen kunnen opleggen. De raad kiest ook een voorzitter (art. 912, eerste lid *in fine* W. Venn.).

De raad van toezicht vergadert na oproeping door de voorzitter; hij moet de raad samen roepen indien hij daartoe wordt verzocht door een lid van de raad van toezicht of door een lid van de directieraad (art. 913, eerste lid W. Venn.). In ieder geval vergadert de raad van toezicht tenminste éénmaal per kwartaal (art. 913, tweede lid W. Venn.). De leden van de directieraad mogen de vergaderingen van de raad van toezicht bijwonen, indien ze worden uitgenodigd; zij hebben enkel een raadgevende stem (art. 913, derde en vierde lid W. Venn.). Er bestaat geen mogelijkheid van schriftelijke besluitvorming.

15. De taak van de raad van toezicht is het bestuur zoals uitgeoefend door de directieraad te controleren (art. 912, tweede lid W. Venn.). Hij kan daarbij niet in de plaats treden van de directieraad en zich inlaten met het bestuur. Tevens is de raad van toezicht niet bevoegd om de vennootschap te vertegenwoordigen tenzij met betrekking tot geschillen tussen de vennootschap en één of meer leden van de directieraad (art. 912, derde lid W. Venn.). Dit laatste geldt indien de algemene vergadering kwijting van een lid van de directieraad weigert en beslist om de vennootschapsvordering in te stellen (zie randnummer 17 *in fine*).

4. Belangenconflicten

16. De artikelen 915 tot en met 918 W. Venn. werken een systeem voor belangenconflicten uit voor de leden van de directieraad en de raad van toezicht dat gelijk loopt met de regeling die geldt voor bestuurders van een NV.

Een belangrijk verschilpunt met de regeling die geldt voor de NV is dat de directieraad geen beslissing meer mag nemen indien één van zijn leden, rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdt met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid behoort van de directieraad. De beslissing moet dan worden genomen door de raad van toezicht (art. 915 W. Venn.). Indien een lid van de raad van toezicht een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdt met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid van de raad van toezicht behoort, dan zal een procedure moeten worden gevolgd die gelijk loopt met die, die geldt voor de raad van bestuur van een NV. Er geldt zowel voor de directieraad als voor de raad van toezicht een uitzondering voor beslissingen of verrichtingen die tot stand zijn gekomen tussen vennootschappen die behoren tot de groep waartoe de betrokken SE behoort en voor gebruikelijke verrichtingen tegen marktvoorwaarden (art. 915, §3 en art. 916, §3 W. Venn.). Indien de SE een publiek beroep op het spaarwezen doet of heeft gedaan, dan mag het lid van de raad van toezicht dat een strijdig belang heeft niet stemmen (art. 916, §1, vierde lid W. Venn.).

Voor de beursgenoteerde SE moet de bijzondere procedure worden toegepast die geldt voor de NV (art. 524 W. Venn.), voor beslissingen en verrichtingen ter uitvoering van beslissingen, die verband houden met verbonden vennootschappen met uitzondering van dochtervennootschappen (art. 917 W. Venn.). Er kan worden verwezen naar wat geldt voor de NV; de procedure loopt gelijk. De onafhankelijke personen die een comité vormen om zich uit te spreken over deze beslissing of verrichting zijn leden van de raad van toezicht (dus ook als het een beslissing van de directieraad betreft). Zij vormen dan een comité van onafhankelijken. Dit betekent dat in de raad van toezicht tenminste drie onafhankelijke leden moeten worden benoemd. De vereiste graad van onafhankelijkheid wordt omschreven in artikel 917, §4 W. Venn.

De aansprakelijkheid voor een schending van voormelde wetsbepalingen ligt neer in artikel 920 W. Venn. Het is gelijklopend met hetgeen dat geldt voor bestuurders van een NV.

5. Bestuursaansprakelijkheid

17. De Belgische regeling bevat geen bijzondere regels met betrekking tot de aansprakelijkheid van bestuurders van een SE met een monistisch stelsel. De bepalingen van toepassing op bestuurders van een NV gelden.

Voor een SE met een dualistisch stelsel werden bijzondere regels uitgewerkt om voor de leden van de directieraad en de raad van toezicht dezelfde aansprakelijkheidsregels in te voeren als voor bestuurders van een NV (en dus een SE met een monistisch stelsel).

Vooreerst zijn ze aansprakelijk overeenkomstig het gemeen recht voor tekortkomingen in de uitoefening van hun mandaat (art. 918 W. Venn.). Er is een hoofdelijke aansprakelijkheid voor schendingen van de bepalingen van de Verordening, van het Wetboek van vennootschappen of van de statuten van de SE. Voor de overtredingen waaraan ze geen deel hebben kunnen ze ontsnappen aan deze hoofdelijke aansprakelijkheid indien ze deze aanmelden op de eerstvolgende vergadering van de raad van toezicht (voor de leden van de directieraad) of op de eerstvolgende algemene vergadering (voor de leden van de raad van toezicht) (art. 919 W. Venn.). Ook de aansprakelijkheid voor kennelijke grove fout in geval van faillissement geldt voor de leden van de directieraad en van de raad van toezicht (art. 921 W. Venn.).

De algemene vergadering beslist over het verlenen van de kwijting aan de leden van de raad van toezicht en aan de leden van de directieraad (art. 926 W. Venn.). Er weze opgemerkt dat voor het verlenen van kwijting is vereist dat schendingen van de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en de statuten moet worden opgenomen in de oproeping; maar een schending van een bepaling van de Verordening op zich, die niet is overgenomen in het Wetboek van vennootschappen, moet niet worden vermeld in de oproeping opdat de kwijting hiervoor geldig zou zijn (art. 554 W. Venn., waarnaar artikel 926 verwijst, werd niet aangepast).

Er wordt bevestigd dat de minderheidsvordering geregeld in de artikelen 562 tot en met 567 W. Venn. ook mogelijk is in de SE (art. 930 W. Venn.). Ook artikel 561 W. Venn. inzake de vennootschapsvordering is van toepassing (art. 930 W. Venn.). Deze bepalingen gelden zowel voor de leden van de directieraad als voor de leden van de raad van toezicht. Dit betekent dat de algemene vergadering bevoegd is voor het verlenen van kwijting en het instellen van de vennootschapsvordering. De raad van toezicht zal de instelling van de vordering benaarstigen (zie randnummer 15). Indien de algemene vergadering blijft stilzitten kunnen aandeelhouders de minderheidsvordering instellen voorzover is voldaan aan de voorwaarden van artikel 562 W. Venn.

6. Algemene vergadering - goedkeuring van de jaarrekening

18. De Verordening bevat reeds een aantal bepalingen inzake de bijeenroeping van de algemene vergadering en de rechten van de aandeelhouders. Op bepaalde punten vraagt de Europese wetgever dat de nationale wetgever een keuze maakt. Dit heeft de Belgische wetgever gedaan.

19. De algemene vergadering kan worden bijeengeroepen door de raad van bestuur in het monistisch stelsel. Dit is niet anders dan voor de NV. In het dualistisch stelsel kunnen zowel de raad van toezicht als de directieraad de algemene vergadering bijeenroepen. Uiteraard behoort deze mogelijkheid ook tot de bevoegdheid van de commissaris(sen) indien er werden benoemd (art. 922, eerste lid W. Venn.).

Zij zijn hiertoe verplicht indien één of meer aandeelhouders die gezamenlijk tenminste 10% van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen dit vragen; deze aandeelhouders moeten de agendapunten opgeven. De statuten mogen een lager percentage bepalen. Dit wettelijk percentage ligt lager dan voor de NV, waar dit recht krachtens de wet toekomt aan 20% van de aandeelhouders; ook voor de NV kan een lager percentage in de statuten worden bepaald (art. 532 W. Venn.).

Indien de algemene vergadering niet tijdig wordt gehouden en in elk geval niet wordt gehouden binnen een termijn van 2 maanden, dan kan de voorzitter van de rechtbank van koophandel van het rechtsgebied waar de statutaire zetel van de SE is gevestigd, de bijeenroeping van de algemene vergadering binnen een door hem bepaalde termijn gelasten of aan de verzoekende aandeelhouders of hun vertegenwoordigers de bevoegdheid verlenen om de algemene vergadering bijeen te roepen. De voorzitter zetelt zoals in kort geding; dit wil zeggen, ten gronde maar met toepassing van de termijnen van kort geding (art. 922, vierde lid W. Venn.). In principe zal de termijn van 2 maanden gelden. Het kan echter gebeuren dat omwille van noodwendigheden eerder een beslissing moet worden genomen. In zulk geval zal een kortere termijn gelden. Het woordje 'tijdig' ziet op een dergelijke situatie.

De bijeenroeping gebeurt overeenkomstig de formaliteiten en termijnen die gelden voor een algemene vergadering van een NV (art. 533 W. Venn.).

Een of meer aandeelhouders die gezamenlijk tenminste 10% van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen kunnen verzoeken om punten toe te voegen aan de agenda opgenomen in een bijeenroeping van een algemene vergadering (art. 923 W. Venn.). Zij moeten dit doen binnen de 48 uren na ontvangst van de aangetekende bijeenroeping (i.g.v. aandelen op naam) of de bekendmaking in een advertentie (i.g.v. aandelen aan toonder); de statuten kunnen een langere termijn bepalen. Ze delen dit mee aan de raad van bestuur of de directieraad. Het voorstel met de aangevulde agenda moet worden meegedeeld via aangetekend schrijven of publicatie in een advertentie via dezelfde persorganen als de eerste oproeping en in het *Belgisch Staatsblad* tenminste 8 dagen voor de algemene vergadering (art. 923, tweede lid W. Venn.).

20. Op de algemene vergadering kunnen de aandeelhouders vragen stellen omtrent agendapunten en de vervulling van de taak van de bestuurders, leden van de directieraad of raad van toezicht. De bestuurders, leden van de directieraad, leden van de raad van toezicht en commissarissen zullen ieder in functie van hun bevoegdheden deze vragen beantwoorden. Zij mogen weigeren te antwoorden indien de informatie die ze hierdoor prijs zouden geven een ernstig nadeel zou berokkenen aan de vennootschap, aan de aandeelhouders of haar personeel (art. 924 W. Venn.). Deze regeling loopt gelijk met die, die geldt voor de NV (art. 540 W. Venn.).

21. Elk jaar wordt één gewone algemene vergadering gehouden. Zij moet worden gehouden binnen de zes maanden na afsluiting van het boekjaar. De eerste maal mag de jaarvergadering worden gehouden na deze zes maanden, maar niet later dan 18 maanden te rekenen van de oprichting (art. 925 W. Venn.).

In principe wordt op deze jaarvergadering de jaarrekening goedgekeurd (art. 92 W. Venn.). De raad van bestuur of de directieraad (in het dualistisch stelsel) heeft het recht tijdens de zitting de beslissing met betrekking tot de goedkeuring van de jaarrekening met drie weken uit te stellen. Deze verdaging doet geen afbreuk aan de andere genomen beslissingen, tenzij de algemene vergadering anders zou beslissen. De volgende vergadering heeft hoedanook het recht om de jaarrekening goed te keuren; een nieuw uitstel is niet meer mogelijk (art. 927 W. Venn.). Deze regeling is gelijklopend met die, die geldt voor de NV (art. 555 W. Venn.).

In het dualistisch stelsel zal de raad van toezicht een verslag opmaken met zijn opmerkingen over de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van het boekjaar en desgevallend over het jaarverslag van de directieraad. Dit verslag zal samen met de jaarrekening moeten worden neergelegd (art. 938 W. Venn.). Het niet opmaken van dit verslag wordt strafrechtelijk gesanctioneerd met een geldboete (art. 948 W. Venn.).

De algemene vergadering verleent kwijting zoals dit het geval is voor bestuurders van een NV. Zij is zowel bevoegd voor de kwijting aan de leden van de raad van toezicht als aan de leden van de directieraad (art. 926 W. Venn.).

22. De regeling waarbij enkel de algemene vergadering nog bevoegd is om kroonjuwelen af te stoten of andere belangrijke beslissingen te nemen die een aanzienlijke wijziging in de samenstelling van de activa of passiva tot gevolg zouden hebben of het aangaan van verbintenissen zonder tegenprestatie in geval van een openbaar overname bod of een controlewijziging die werd aangekondigd bij de CBFA (art. 557 W. Venn.), werd toepasselijk gemaakt op de SE (art. 928 W. Venn.). Maar ook de andere bepalingen inzake NV zijn van toepassing, zoals de bijzondere regel volgens dewelke enkel de algemene vergadering bevoegd is om een verbintenis aan te gaan waarbij aan derden, rechten worden toegekend die een invloed hebben op het vermogen van de vennootschap, dan wel een schuld of een verplichting te haren laste doen ontstaan, wanneer de uitoefening van deze rechten afhankelijk is van het uitbrengen van een openbaar overnamebod op aandelen van de vennootschap of van een verandering van een controle die op haar wordt uitgeoefend (art. 556 W. Venn.).

23. Een wijziging van de statuten van een SE wordt ook beslist door de algemene vergadering. Een belangrijke uitzondering is het geval waarin de statuten zouden strijden met de regels inzake werknemersparticipatie vastgelegd in uitvoering van de Richtlijn van 8 oktober 2001. In dat geval kan de raad van bestuur of de directieraad overgaan tot aanpassing van de statuten (art. 877 W. Venn.). Tevens zijn de regels inzake toegestaan kapitaal van toepassing, waarbij de statuten aan de raad van bestuur of de directieraad de bevoegdheid kunnen verlenen om het kapitaal te verhogen.

Belangrijk is dat voor statutenwijzigingen, de statuten van de SE kunnen bepalen dat de algemene vergadering hierover kan beslissen met een gewone meerderheid der stemmen indien tenminste de helft van het kapitaal is vertegenwoordigd (art. 929 W. Venn.). Bepalen de statuten niets, dan gelden in ieder geval de regels van toepassing op de NV.

IV. ZETELVERPLAATSING

24. De verplaatsing van de zetel van de SE naar een andere Lidstaat wordt uitvoerig geregeld door de Verordening. Deze regeling ziet op de zetel zoals vermeld in de statuten. Maar ook de hoofdzetel moet zich bevinden in de Lidstaat waar de statutaire zetel zich bevindt (art. 7 Verordening). Naar Belgisch recht moet de hoofdzetel daarenboven samenvallen met de statutaire zetel (zie randnummer 5 hierboven).

Het K.B. van 1 september 2004 vult deze regeling aan. De regeling wordt echter niet beperkt tot de verplaatsing naar een andere Lidstaat; zij is blijkbaar ook ten dele van toepassing op de verplaatsing van de statutaire zetel binnen België. Het is niet duidelijk of dit de bedoeling was (zie het Verslag aan de Koning, *B.S.*, 9 september 2004, blz 65849).

Er moet krachtens artikel 8(2) van de Verordening een voorstel tot zetelverplaatsing worden opgemaakt voor een verplaatsing van de zetel naar een andere Lidstaat (zie randnummer 83 van het algemeen verslag van mijn hand opgenomen in het documentatiebundel). Het voorstel wordt opgemaakt door de raad van bestuur of de directieraad. Het wordt neergelegd ter griffie van de rechtbank van koophandel van het arrondissement waar zich de zetel van de SE bevindt, en bij wijze van mededeling bekendgemaakt in de bijlagen tot het *Belgisch Staatsblad* (art. 931 *jo.* art. 75 W. Venn.). Dit verslag moet de juridische en economische aspecten van de zetelverplaatsing toelichten en onderbouwen en de gevolgen van de verplaatsing voor de aandeelhouders, de schuldeisers en de werknemers toelichten (art. 932 W. Venn.; art. 8(3) Verordening).

Artikel 933 W. Venn. bevat een regeling tot bescherming van de schuldeisers (die is gespiegeld aan de regeling die geldt in geval van fusie of splitsing van een NV, die overigens ook van toepassing is op een fusie of splitsing van een SE). Deze regeling luidt als volgt.

De schuldeisers beschikken over een termijn van twee maanden te rekenen van de dag van bekendmaking van het voorstel tot zetelverplaatsing in de bijlagen tot het *Belgisch Staatsblad*, om een zekerheid te eisen of elke andere waarborg voor hun schuldvordering. Dit recht komt ook toe aan houders van andere rechten jegens de SE. Voorwaarde is dat hun vordering of recht is ontstaan vóór deze bekendmaking, en nog niet is vervallen. Hiervan kan niet contractueel worden afgeweken.

De vennootschap kan de vordering afweren door de schuldvordering te voldoen tegen de waarde ervan, na aftrek van het disconto (wegens vroegtijdige betaling). Wordt hieromtrent geen overeenstemming bereikt of indien de schuldeiser geen voldoening heeft gekregen, dan kan de meest gereede partij het geschil voorleggen aan de voorzitter van de rechtbank van koophandel van het rechtsgebied waar de vennootschap haar statutaire zetel heeft. De rechtsvordering wordt ingesteld en behandeld zoals in kort geding, dit wil zeggen ten gronde maar met de termijnen en vormen van kort geding. Dit geldt ook voor de tenuitvoerlegging van de genomen beslissing.

De voorzitter van de rechtbank van koophandel zal de zekerheid bepalen die de vennootschap moet stellen en de termijn waarbinnen deze zekerheid moet worden gesteld. Maar hij kan ook beslissen dat er geen reden is om een zekerheid te stellen gelet op de waarborgen en voorrechten waarover de schuldeiser beschikt of de solvabiliteit van de SE. Wordt de zekerheid niet binnen de bepaalde termijn gesteld, dan wordt de schuldvordering onmiddellijk opeisbaar. De voornoemde rechtsvordering zal de zetelverplaatsing niet verhinderen; deze vindt gewoon doorgang.

Dit alles belet niet dat overeenkomsten worden toegepast waarin aan de schuldeiser machtiging wordt verleend om de onmiddellijke terugbetaling te eisen van zijn schuldvordering ingeval van zetelverplaatsing. Deze laatste regel lijkt een overbodige bepaling, daar dit een toepassing is van het gemeen verbintenissenrecht.

Deze schuldeiserbeschermingsregeling lijkt ook van toepassing in geval van een zetelverplaatsing binnen België, wat mag worden betreurd.

25. In geval van een zetelverplaatsing van België naar een andere Lidstaat, zal een Belgische notaris² een attest moeten afleveren waaruit afdoende blijkt dat de aan de zetelverplaatsing voorafgaande handelingen en formaliteiten zijn vervuld (art. 934 W. Venn.).

De Minister van Economie kan zich verzetten tegen een zetelverplaatsing naar een andere Lidstaat wegens redenen van algemeen belang³. De vennootschap moet van dit verzet officieel in kennis worden gesteld binnen de twee maanden te rekenen van de bekendmaking van het voorstel tot zetelverplaatsing in de bijlagen tot het *Belgisch Staatsblad*. Het verzet moet worden gemotiveerd. De motivering moet de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die aan het verzet ten grondslag liggen; deze overwegingen moeten voldoende zijn om de beslissing te dragen⁴.

² Art. 34 van het K.B. van 1 september 2004 bevestigt uitdrukkelijk dat enkel notarissen met standplaats in België bevoegd zijn. Het is eigenaardig dat dit niet alsdusdanig in het Wetboek van vennootschappen werd opgenomen.

³ Zie voor een omschrijving in het Verslag aan de Koning, randnummer 9.

⁴ Art. 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen.

Het verzet moet worden bekendgemaakt in de vorm van een mededeling in de bijlagen tot het *Belgisch Staatsblad* (art. 935, eerste lid W. Venn.). Tegen dit verzet is beroep mogelijk bij een rechtbank volgens een versnelde procedure; dit zal worden geregeld bij K.B. (te overleggen in de ministerraad)(art. 935, derde lid W. Venn.).

De notaris kan enkel een attest afleveren waarin wordt bevestigd dat alle formaliteiten en voorafgaande handelingen zijn vervuld indien het verzet is ingetrokken of een gerechtelijke beslissing die in kracht van gewijsde is gegaan waarbij het verzet wordt ongedaan gemaakt, tussenkwaam (art. 935, tweede lid W. Venn.).

Enmaal de zetel is verplaatst naar het buitenland, zal de doorhaling van de oude inschrijving in België worden bekendgemaakt door neerlegging ter griffie en bekendmaking van een mededeling in de bijlagen tot het *Belgisch Staatsblad*.

27. Indien een SE vanuit een ander land, haar statutaire zetel verplaatst naar België, zal dit moeten worden geacteerd in België door middel van een authentieke akte. Er wordt niet vereist dat deze akte door een Belgische notaris wordt verleden. Deze akte kan slechts worden opgesteld na voorlegging van het attest van de bevoegde instantie van het land van waar de SE komt, waarin wordt bevestigd dat alle voorafgaande handelingen en formaliteiten zijn vervuld of uitgevoerd (art. 937, eerste lid W. Venn.).

Deze akte en de eventuele wijziging van de statuten moet worden bekendgemaakt door neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel in wiens rechtsgebied de SE haar zetel heeft, en publicatie bij uittreksel in de bijlagen tot het *Belgisch Staatsblad* overeenkomstig de bepalingen van artikel 74 W. Venn. (art. 937, tweede lid W. Venn.).

V. OMZETTING VAN EEN SE IN EEN NV

28. De procedure van omzetting van een SE met statutaire zetel in België in een Belgische NV wordt uitvoerig geregeld in de Verordening (zie randnummers 90 t.e.m. 93 van het algemeen verslag van mijn hand). De omzetting is enkel mogelijk twee jaar na de inschrijving van de SE in België en nadat de eerste twee jaarrekeningen zijn goedgekeurd (art. 66 (1) Verordening).

Het voorstel tot omzetting wordt opgesteld door de raad van bestuur of de directieraad. Het wordt neergelegd ter griffie, en bekendgemaakt bij wijze van mededeling in de bijlagen tot het *Belgisch Staatsblad* (art. 943 W. Venn.).

De Verordening legt op dat vooraleer de algemene vergadering beslist over de omzetting, een onafhankelijke deskundige in een verslag bevestigt dat de vennootschap over activa beschikt die minimaal overeenstemmen met het kapitaal (art. 66(5) Verordening). In België is deze deskundige de commissaris van de SE, hetzij, bij ontstentenis van een commissaris, een bedrijfsrevisor of een externe accountant aangewezen door de raad van bestuur of de directieraad (art. 944 W. Venn.).

De algemene vergadering beslist over de omzetting met het quorum en de meerderheid bepaald voor een omzetting in artikel 699 W. Venn. (art. 945 W. Venn.).

VI. STRAFBEPALINGEN

29. De strafbepalingen die gelden voor de NV, gelden ook voor de SE (art. 946 W. Venn.).

In het dualistisch stelsel zijn de strafbepalingen betreffende de leden van de raad van toepassing op de leden van de directieraad (art. 947 W. Venn.).